

Régi magyarországi irodalom 1.

Tétel- és olvasmányjegyzék a BBNMI05200 tanegységhez
2019. szeptembertől

Az előadások anyaga mellett minden tételhez szükséges a **szövegek**, valamint a **kötelező és egy választható szakirodalom** ismerete. (A Kézikönyv szövege helyenként – az előadásokon elhangzottak és az újabb szakirodalom szerinti – kritikával kezelendő!)

Általánosan használt szövegkiadások, szöveggyűjtemények, sorozatok

- *Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalom történetéhez: Középkor*, szerk. MADAS Edit. Bp., Tankönyvkiadó, 1992; <http://sermones.elte.hu/szovegkiadasok/magyarul/madasszgy/>. (A továbbiakban: Szgy. I.)
- *Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalom történetéhez: Reneszánsz kor*, szerk. BITSKEY István. Bp., Tankönyvkiadó, 1990. (A továbbiakban: Szgy. II.)
- *Régi magyar irodalmi szöveggyűjtemény, I: Humanizmus*, szerk. ÁCS Pál, JANKOVICS József, KŐSZEGHY Péter, Bp., Balassi, 1998; http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy1/human.htm. (A továbbiakban: Szgy. III.)
- *Régi magyar irodalmi szöveggyűjtemény, II: A 16. század magyar nyelvű világi irodalma*, szerk. JANKOVICS József, KŐSZEGHY Péter, SZENTMÁRTONI SZABÓ Géza, Bp., Balassi, 2000; http://www.balassikiado.hu/BB/netre/netre_szgy2/SZGY2.htm. (A továbbiakban: Szgy. IV.)
- *Szöveggyűjtemény a régi magyar irodalomból, I*, szerk. KOVÁCS Sándor Iván, Bp., Osiris, 1998.
- *Régi magyar költők tára, XVI. század, I-XIII*, Bp., 1877-2018. (A továbbiakban: RMKT XVI.)
- *Régi magyar költők tára, XVII. század, I-XVII*, Bp., 1959-2016. (A továbbiakban: RMKT XVII.)
- *Régi magyar drámai emlékek, I-II*, kiad. KARDOS Tibor, DÖMÖTÖR Tekla, Bp., Akadémiai, 1960.
- *Régi magyar prózai emlékek, I-X*, Bp., 1968-1993.

Általános szakirodalom

- *A magyar irodalom története 1600-ig*, szerk. KLANICZAY Tibor, Bp., Akadémiai, 1964. (A továbbiakban: Kézikönyv I.)
- *A magyar irodalom története 1600-tól 1772-ig*, szerk. KLANICZAY Tibor, Bp., Akadémiai, 1964. (A továbbiakban: Kézikönyv II.)
- *Pannon enciklopédia: Magyar nyelv és irodalom*, főszerk. SIPOS Lajos, Bp., Dunakanyar, 2000, 202-229.
- *A magyar nyelv és irodalom enciklopédiája*, főszerk. SIPOS Lajos, Bp., Magyar Könyvklub, 2002, 289-332.
- *A magyar irodalom története, I: A kezdetektől 1800-ig*, szerk. JANKOVITS László, ORLOVSZKY Géza, Bp., Gondolat, 2007. (A továbbiakban: *A magyar irodalom története, I*.)
- *Magyar irodalom*, főszerk. GINTLI Tibor, Bp., Akadémiai, 2010, 2011², 23-200. (A továbbiakban: *Magyar irodalom*.)
- *Magyar művelődéstörténeti lexikon, I-XIV*, főszerk. KŐSZEGHY Péter, szerk. TAMÁS Zsuzsanna, Bp., Balassi, 2003-2014. (A továbbiakban: MAMÚL.)

1. A régi magyarországi irodalom jellege. Korszakolás, nyelv- és íráshasználat, retorika és poétika.

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

HARGITTAY Emil, *A régi magyarországi irodalom jellege (decem rationes) = Bevezetés a régi magyarországi irodalom filológiájába*, szerk. H. E., Bp., Universitas, 2003, 75–88; *Magyar irodalom*, 23-28, 40-45.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m :

TARNAI Andor, „*A magyar nyelvet írni kezdik*”: *Irodalmi gondolkodás a középkori Magyarországon*, Bp., Akadémiai, 1984.

MADAS Edit, MONOK István, *A könyvkultúra Magyarországon a kezdetektől 1800-ig*, Bp., Balassi, 2003, 11-88.

retorika; verstan = MAMÚL, X, 79-89; XIII, 410-418.

BARTÓK István, „*Nem egyéb, hanem magyar poézis*”: *Sylvester János nyelv- és irodalomszemlélete európai és magyar összefüggésekben*, Bp., Universitas, 2007, 185-233.

ÁCS Pál, *A látható nyelv: A költészet vizuális képe a 16. századi magyar könyvekben* = Á. P., *Átszitált idő: Tinóditól Tandorig*, Pozsony, Kalligram, 2014, 27-44; vagy: *Doromb: Közköltészeti tanulmányok, I*, szerk. CSÖRSZ Rumen István, Bp., Reciti, 2012, 43-58.

2. Árpád-kori legendák és Szent István király *Intelmei*

S z ö v e g e k :

Szent István király intelmei Szent Imre herceghez; Zoerárd és Benedek legendája, Szent István király legendái, Szent Imre legendája, Szent Gellért Nagy legendája, Szent László legendája (Szgy. I, 22-27, 30-77; vagy: *Árpád-kori legendák és intelmek*, s. a. r. ÉRSZEGI Géza, Bp., Szépirodalmi, 1983.)

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Kézikönyv I, 52-54, 60-62; *Magyar irodalom*, 28-33.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m :

KLANICZAY Gábor, *Az uralkodók szentsége a középkorban: Magyar dinasztikus szentkultuszok és európai modellek*, Bp., Balassi, 2000, 114-168.

KLANICZAY Gábor, *Szent István legendái a középkorban = Szent István és kora*, szerk. GLATZ Ferenc, KARDOS József, Bp., MTA TTI, 1988, 185-196.

SZOVÁK Kornél, *László-legendák: A csodás történetek háttere*, Rubicon, 2017/9, 40-45.

MADAS Edit, HORVÁTH Zoltán György, *Középkori prédikációk és falképek Szent László királyról*, Bp., Romanika, 2008, 7-25, 377-416.

ÉRSZEGI Géza, *Szent István Intelmei fiához: A tartalom és forma egysége = Szent Imre 1000 éve: Tanulmányok Szent Imre tiszteletére születésének ezredik évfordulója alkalmából*, szerk. KERNY Terézia, Székesfehérvár, 2007, 24-29.

3. Történeti irodalom. Anonymus, Kézai Simon és a *Képes Krónika*.

S z ö v e g e k :

ANONYMUS, *Gesta Hungarorum*; KÉZAI Simon, *A magyarok viselt dolgai; Képes Krónika* [részletek] (Szgy. I, 78-132.)

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Kézikönyv I, 80-93; *Magyar irodalom*, 33-38.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m :

HORVÁTH János, *P. mester és műve*, ItK, 1966, 1-53, 261-282.

JANKOVITS László, *P. mester, a hazugok, a fecsegők és az álmodozók*, ItK, 1998, 1-9; vagy: J. L., *Hazugok, fecsegők, álmodozók: Tanulmányok a régi magyar költészetéről*, Bp., Balassi, 2006, 9-20.

SZÜCS Jenő, *Társadalomelmélet, politikai teória és történelemszemlélet Kézai Simon Gesta Hungarorumában*, Századok, 1973, 569-641, 823-873.

Képes Krónika, s. a. r. SZOVÁK Kornél, VESZPRÉMY László, Bp., Osiris, 2004, 233-256 [utószó], Képek.

4. A magyar nyelvű irodalom kezdetei. A *Halotti Beszéd* és az *Ómagyar Mária-siralom*.

S z ö v e g e k :

Szgy. I, 317-328.

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Magyar irodalom, 45-48, 52-57; *középkori irodalom* = MAMŰL, VI, 241-247.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m : **A HB-ről és az ÓMS-ről is kötelező 1-1 szakirodalmi tétel ismerete!**

BALÁZS János, *Magyar deákság: Anyanyelvünk és az európai nyelvi modell*, Bp., Magvető, 1980, 451-486.

MADAS Edit, *Középkori prédikációirodalmunk történetéből*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2002, 83-125.

MADAS Edit, *A szóbeliség és írásbeliség határán = A magyar irodalom története*, I, 59-70.

„*Világ világa, virágnak virága...*” [Ómagyar Mária-siralom], bemutatja VIZKELETY András, Bp., Európa, 1986.

VIZKELETY András, *A magyar líra első fennmaradt terméke = A magyar irodalom története*, I, 71-77.

SZATHMÁRI István, *Az Ómagyar Mária-siralom (Stiluselemzés)* = Sz. I., *Három fejezet a magyar költői stílus történetéből*, Bp., Akadémiai, 1995 (Nyelvtudományi értekezések, 140), 29-42; vagy: Sz. I., *A stíluselemzés elmélete és gyakorlata*, Székesfehérvár, Kodolányi János Főiskola, 2002 (Kodolányi Füzetek, 16), 36-50.

5. Egyházi irodalom a középkor végén. Prédikációk, legendák, imádságok, költészet, bibliafordítás.

S z ö v e g e k :

prédikációk: TEMESVÁRI Pelbárt, LASKAI Osvát, *Érdy-kódex* (Szgy. I, 176-190, 452-461.)

Szent Margit legendája (Szgy. I, 407-428; vagy: *Árpád-kori legendák és intelmek*, s. a. r. ÉRSZEGI Géza, Bp., Szépirodalmi, 1983.)

imádságok, énekek: Szgy. I, 331-337, 467-468, 493-542.

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Kézikönyv I, 111-115, 138-162, 164-169; *Magyar irodalom*, 48-52, 83-90; *magyar nyelvű kódexirodalom (1470-1530)* = MAMŰL, VII, 179-186.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m :

TARNAI Andor, „*A magyar nyelvet írni kezdik*”: *Irodalmi gondolkodás a középkori Magyarországon*, Bp., Akadémiai, 1984, 257-266.

V. KOVÁCS Sándor, *Temesvári Pelbárt egy korszakváltás sodrában* = TEMESVÁRI Pelbárt *Válogatott írásai*, vál. V. K. S., Bp., Európa, Helikon, 1982, 411-442.

A Néma Barát megszólal, szerk. MADAS Edit, Bp., Magvető, 1985, Utószó.

KLANICZAY Tibor, KLANICZAY Gábor, *Szent Margit legendái és stigmái*, Bp., Argumentum, 1994, 15-91. és Vizekety András recenziója a kötetről: MKsz, 1996, 125-130.

DOBSZAY László, *Az anyanyelvű népének = Magyarország zenei története, I: Középkor*, szerk. RAJECZKY Benjamin, Bp., Akadémiai, 1988, 457-478.

KURCZ Ágnes, *Vásárhelyi András Mária-éneke = A régi magyar vers*, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Bp., Akadémiai, 1979, 23-32.

6. Reneszánsz és humanizmus Magyarországon. A korai és a 16. századi magyar humanizmus.

S z ö v e g e k :

Galeotto MARZIO, *Mátyás királynak kiváló és bölcs mondásairól és tetteiről szóló könyv*, Bp., Magyar Helikon, 1977; vagy *Humanista történetírók*, szerk. KULCSÁR Péter, Bp., Szépirodalmi, 1977, 52-107.

KOMJÁTHY Benedek: Szgy. II, 130-133.

Esopus fabulái PESTI Gábor szerint, kiad. ÁCS Pál, Bp., Magvető, 1980.

SYLVESTER János: Szgy. II, 137-141.

OLÁH Miklós: Szgy. II, 127-130. vagy Szgy. III, 503-520.

ZSÁMBOKY János: Szgy. III, 557-574.

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Kézikönyv I, 205-225, 247-266, 272-303; *Magyar irodalom*, 58-63.

Választható szakirodalom:

humanizmus; reneszánsz; reneszánsz irodalom = MAMŰL IV, 191-220; X, 7-19, 37-55.

GERÉZDI Rabán, *Irodalmi nyelvünk kialakulásáról* = G. R., *Janus Pannoniustól Balassi Bálintig*, Bp., Akadémiai, 1968, 310-330.

VARJAS Béla kísérő tanulmánya = SYLVESTER János, *Új testamentum, Ujsziget, 1541* [hasonmás kiadás], Bp., Akadémiai, 1960.

HUBERT Ildikó kísérő tanulmánya = PESTI MIZSÉR Gábor, *Új testamentum magyar nyelven, Bécs, 1536* [hasonmás kiadás], Bp., Balassi, MTA ITI, OSZK, 2002.

Esopus fabulái PESTI Gábor szerint, kiad. ÁCS Pál, Bp., Magvető, 1980, 201-231 [utószó].

RITOÓKNÉ SZALAY Ágnes, *Erasmus és a XVI. századi magyarországi értelmiség* = R. Sz. Á., „*Nympha super ripam Danubii*”: *Tanulmányok a XV-XVI. századi magyarországi művelődés köréből*, Bp., Balassi, 2002, 161-174.

TÉGLÁSY Imre, *A nyelv- és irodalomelmélet kezdetei Magyarországon (Sylvester Jánostól Zsámboky Jánosig)*, Bp., Akadémiai, 1988, 48-64, 92-118.

7. Janus Pannonius**Szövegek:**

JANUS Pannonius versei (pl. J. P. *Összes munkái*, kiad. V. KOVÁCS Sándor, Bp., Tankönyvkiadó, 1987, 9-528; vagy: *Janus Pannonius – Magyarországi humanisták*, szerk. KLANICZAY Tibor, Bp., Szépirodalmi, 1982, 7-196.)

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 226-247; *Magyar irodalom*, 63-70.

Választható szakirodalom:

JANKOVITS László, *Accessus ad Janum: A műértelmezés hagyományai Janus Pannonius költészetében*, Bp., Balassi, 2002, 117-139 [Búcsú Váradiól] vagy 141-221 [Ad animam suam].

JANKOVITS László, *A diadalmas mandulafa*, Jelenkor, 2012, 1113-1119.

JANKOVITS László, *Ragyogó hegyentúl: Janus Pannonius Várad-verséről*,

http://www.arkadiafolyoirat.hu/images/000_irodalom/IRO007_TAN_jankovits_janus.pdf.

JELENYI István, *Janus Pannonius elégiája a táborozó Balázshoz*, ItK, 1972, 355-357.

KOCSISZKY Éva, *Janus Pannonius: Ad animam suam*, ItK, 1981, 192-209.

8. Reneszánsz és reformáció. A reformáció irányzatai és műfajai.**Szövegek:**

FARKAS András, BATIZI András, SZKHÁROSI HORVÁT András, SZTÁRAI Mihály, KECSKEMÉTI VÉG Mihály, SZEGEDI Gergely, MELIUS JUHÁSZ Péter, KÁROLYI Gáspár, BOGÁTI FAZAKAS Miklós művei: Szyg. II, 157-227, 622-636.

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 311-362, 506-514; *Magyar irodalom*, 142-146.

Választható szakirodalom:

reformáció; reformáció és anyanyelvű irodalom = MAMŰL IX, 399-441.

BITSKEY István, *Hitviták tüzeiben*, Bp., Gondolat, 1978.

BÓTA László, *A magyar zsolttár Szenci Molnár Albert előtt = Szenci Molnár Albert és a magyar későreneszánsz*, szerk. CSANDA Sándor, KESERŰ Bálint, Szeged, JATE, 1978 (Adattár, 4), 163-179.

PÉCZELY László, *Keckeméti Vég Mihály: LV. psalmus = A régi magyar vers*, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Bp., Akadémiai, 1979, 71-91.

VARJAS Béla, *A magyar reneszánsz irodalom társadalmi gyökerei*, Bp., Akadémiai, 1982, 255-286.

RMKT XVI/13/A [BOGÁTI FAZAKAS Miklós énekei], 7-15, 433-478.

DIENES Dénes, *Farkas András: „Az zsidó és a magyar nemzetről” című műve teológiája és kortársi párhuzamai*, Sárospataki Füzetek, 2007/2, 65-78.

9. A magyar széppróza kezdetei. Bornemisza Péter és Heltai Gáspár prózája.**Szövegek:**

BORNEMISZA Péter, *Ördögi kísértetek*

HELTAI Gáspár műveiből: Szyg. II, 249-284.

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 362-382; *Magyar irodalom*, 117-122.

Választható szakirodalom:

NEMESKÜRTY István, *A magyar széppróza születése*, Bp., Szépirodalmi, 1963, 59-196.

NEMESKÜRTY István, *Bornemisza Péter kísértései*, Bp., Szépirodalmi, 1984, 103-168; vagy: N. I., *Bornemisza Péter és kora*, Bp., Szabad Tér, 1999, 433-468.

OLÁH Szabolcs kísérő tanulmánya = BORNEMISZA Péter, *Predikatioc ... 1584* [hasonmás kiadás], Bp., Balassi, OSZK, 2000.

Háló: Válogatás Heltai Gáspár műveiből, s. a. r. KÖSZEGHY Péter, Bp., Magvető, 1979, 407-436 [utószó].

NEMESKÜRTY István, *Heltai Ponciánusa és a magyar reneszánsz szórakoztató próza*, ItK, 1972, 555-579.

BITSKEY István, *Heltai Gáspár, a fabulairó* = HELTAI Gáspár, *Száz fabula*, s. a. r. B. I., Bp., Európa, 1987, 211-233; vagy: B. I., *Eszmék, művek, hagyományok*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1997, 55-67.

10. A középkori és reneszánsz magyar dráma**Szövegek:**

Három körösztýen leány; BORNEMISZA Péter: *Tragoedia magyar nyelven (Electra)*; BALASSI Bálint: *Szép magyar komédia* (pl. *Magyar drámaírók: 16-18. század*, szerk. NAGY Péter, Bp., Szépirodalmi, 1981).

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 163-165, 356-362, 376-377, 445-447, 476-478; *Magyar irodalom*, 122-128, 169-172.

Választható szakirodalom:

- TÓTH Péter, „Némely alázatos doktor Szíz Mária képében” = *A magyar irodalom története*, I, 180-194.
 PIRNÁT Antal, *A magyar reneszánsz dráma poétikája*, ItK, 1969, 527-555.
 LATZKOVITS Miklós, *A 16. századi magyar dráma* = *A magyar irodalom története*, I, 250-265.
 BORZSÁK István, *Az antikvitás XVI. századi képe*, Bp., Akadémiai, 1960, 13-132.
 Amedeo DI FRANCESCO, *A pástorjáték szerepe Balassi Bálint költői fejlődésében*, Bp., Akadémiai, 1979.
 Gyarmati BALASSI Bálint, *Szép magyar komédia*, kiad. KŐSZEGHY Péter, SZABÓ Géza, Bp., Szépirodalmi, 1990, 91-110 [utószó].

11. A 16. századi világi költészet

Szövegek:

- CSÁTI Demeter *Éneke Pannónia megveteléről* (Szgy. I.)
Soproni virágének; Körmöcbányai táncszó; APÁTI Ferenc *Cantilenája*; *Szabács viadala* (Szgy. I. vagy Szgy. IV.)
 TINÓDI Sebestyén: *Sokféle részögről*, *Az udvarbírákról*, *Egri históriának summája*; Gyulai névtelen: *Cantio de militibus pulchra*; *Az vitéz Turi Györgynek vitézségéről és haláláról*; ILOSVAI Péter: *Toldi Miklós históriája*; *Eurialus és Lucretia*; *Argirus* (Szgy. IV)

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 179-183, 388-411, 439-445, 523-538; *Magyar irodalom*, 90-110, 128-142, 146-162.

Választható szakirodalom:

- GERÉZDI Rabán, *A magyar világi líra kezdetei*, Bp., Akadémiai, 1962, 213-265.
 VARJAS Béla, *A magyar reneszánsz irodalom társadalmi gyökerei*, Bp., Akadémiai, 1982, 125-148, 164-219.
 TÓTH Tünde, *A virágénekvita* = *A magyar irodalom története*, I, 133-145.
 TINÓDI Sebestyén, *Krónika*, kiad. SUGÁR István, bev. SZAKÁLY Ferenc, Bp., Európa, 1984, 7-75.
 KARDOS Tibor, *Az Argirus-széphistória*, Bp., Akadémiai, 1967, 321-344.
 NAGY Péter, *Az Argirus-kérdéshez* = N. P., *Határkő*, Bp., Argumentum, 1996, 107-130.
 VADAI István, *Lucretia hálójában: A széphistória szöveghagyományáról és szerzőjéről*, ItK, 2016, 683-708.
 G. CZINTOS Emese, *A szerelem retorikája: A levélműfaj alakváltozatai az Eurialus és Lucretiában* = *A történetmondás rétegei a kora újkorban*, szerk. GÁBOR Csilla, Kolozsvár, Scientia, 2005, 141-171.

12. Balassi Bálint költészete

Szövegek:

Balassi Bálint összes verse. Ajánlott kiadás: Gyarmati BALASSI Bálint *Énekei*, kiad. KŐSZEGHY Péter, SZABÓ Géza, Bp., Szépirodalmi, 1986; vagy újabb, a *Balassa-kódex* rendjét követő kiadás.

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv I, 448-481; HORVÁTH Iván, *Balassi könyve* = *A magyar irodalom története*, I, 351-362.

Választható szakirodalom:

- BITSKEY István, „Az magyar nyelvnek dicsősége” (*Balassi-értelmezések, 1899-1994*) = B. I., *Eszmék, művek, hagyományok*, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 1996, 68-84.
 KLANICZAY Tibor, *A szerelem költője* = K. T., *Reneszánsz és barokk*, Bp., Szépirodalmi, 1961, 183-295; vagy: Ua., Szeged, Szukits, 1997², 147-235.
 PIRNÁT Antal, *Balassi Bálint poétikája*, Bp., Balassi, 1996.
 HARGITTAY Emil, *Az Egy katonának mint az eszményítés verse* = *Irodalomtanítás a harmadik évezredben*, főszerk. SIPOS Lajos, Bp., Krónika Nova, 2006, 422-427.
 SZILASI László, *A sas és az apró madarak: Balassi Bálint költői nyelvének utóélete a XVII. század első harmadában*, Bp., Balassi, 2008, 76-85 vagy 217-235.
 NÉMETH G. Béla, *Balassi Bálint: Adj már csendességet...* = *A régi magyar vers*, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Bp., Akadémiai, 1979, 145-159.
 VADAI István, *Balassi Bálint elvegyült énekei*, ItK, 2014, 393-402.

13. Rimay János és a manierizmus

Szövegek:

- RIMAY János versei és prózai írásai: RIMAY János *Írásai*, kiad. ÁCS Pál, Bp., Balassi, 1992.
 PRÁGAI András ajánlása és előszava a “Fejedelmek serkentő órája”-hoz: RMKT XVII/8, 469-498.

Kötelező szakirodalom:

Kézikönyv II, 15-29, 45-46; *Magyar irodalom*, 178-200.

Választható szakirodalom:

- ÁCS Pál, *A késő reneszánsz meglazult pillérei: Sztoicizmus és manierizmus az irodalomban* = *Mátyás király öröksége: Késő reneszánsz művészet Magyarországon (16-17. század)*, szerk. MIKÓ Árpád, VERŐ Mária, Bp., Magyar Nemzeti Galéria, 2008, 36-50.
 KOMLOVSZKI Tibor, *Rimay és a Balassi-hagyomány*, ItK, 1982, 589-600; vagy: K. T., *Mester és tanítvány* = K. T., *A Balassi-vers karaktere*, Bp., Balassi, 1992, 67-101.
 ZEMPLÉNYI Ferenc, *Magyar kísérlet a meditatív verskötet-kompozícióra* = Z. F., *Műfajok reneszánsz és barokk között*, Bp., Universitas, 2002, 129-146.
 ÁCS Pál, „Az idő ósága”: *Történetiség és történet szemlélet a régi magyar irodalomban*, Bp., Osiris, 2001, 32-68.
 SZILASI László, *A sas és az apró madarak: Balassi Bálint költői nyelvének utóélete a XVII. század első harmadában*, Bp., Balassi, 2008, 165-216.
 JANKOVITS László, *A könnyező orvos: Rimay János Ilona-verse*, ItK, 2018, 785-802.
 KECSKEMÉTI Gábor, *Rimay retorikai nézeteinek forrásai és összetevői*, ItK, 2005, 222-242.

HARGITTAY Emil, *Gloria, fama, literatura: Az uralkodói eszmény a régi magyarországi fejedelmi tükrökben*, Bp., Universitas, 2001, 56-65.

14. Szenci Molnár Albert és a protestáns humanizmus

S z ö v e g e k :

MAGYARI István, *Az országokban való sok romlásoknak okairól*, s. a. r. KATONA Tamás, Bp., Magyar Helikon, 1979.

ALVINCZI Péter, *Magyarország panasza = Magyar gondolkodók, 17. század*, kiad. TARNÓC Márton, Bp., Szépirodalmi, 1979, 165-185.

Szenci könyvajánlásaiból: SZENCI MOLNÁR Albert *Válogatott művei*, s. a. r. VÁSÁRHELYI Judit, Bp., Magvető, 1976, 45-59, 153-196, 235-255.

Szenci zsoltáraiból: 23., 29., 35., 38., 42., 90., 101. és 130. zsoltárok (*Uo.* vagy RMKT XVII/1).

SZEPSI CSOMBOR Márton, *Europica varietas* [részletek] = *Magyar utazási irodalom*, vál. KOVÁCS Sándor Iván, Bp., Szépirodalmi, 1990, 368-407.

K ö t e l e z ő s z a k i r o d a l o m :

Kézikönyv II, 51-85.

V á l a s z t h a t ó s z a k i r o d a l o m :

MAKKAI László utószava = MAGYARI István, *Az országokban való sok romlásoknak okairól*, s. a. r. KATONA Tamás, Bp., Magyar Helikon, 1979, 187-208.

HELTAI János, *Alvinczi Péter pályája* = ALVINCZI Péter, *Magyarország panaszainak megoltalmazása és válogatás prédikációiból, leveleiből*, kiad. H. J., Bp., Európa, 1989, 231-257.

VÁSÁRHELYI Judit kísérő tanulmánya = SZENCI MOLNÁR Albert *Psalterium Ungaricum – Kis katekizmus. Herborn, 1607* [hasonmás kiadás], Bp., Balassi, OSZK, 2017.

KOVÁCS Sándor Iván, *Szenci Molnár Albert: XXIX. zsoltár = A régi magyar vers*, szerk. KOMLOVSZKI Tibor, Bp., Akadémiai, 1979, 215-224. és SZENTPÉTERI Márton, „*Vox Dei majestatis intonit*”: *Adalék a Szenci Molnár Albert fordította 29. zsoltár értelmezéséhez* = *A zsoltár a régi magyar irodalomban*, szerk. PETRŐCZI Éva, SZABÓ András, Bp., KGRE, L'Harmattan, 2011, 161-166.

SZENCI MOLNÁR Albert *Naplója*, kiad. SZABÓ András, Bp., Universitas, 2003, 5-50.

KOVÁCS Sándor Iván, *Szepsi Csombor Márton és az Europica varietas* = SZEPSI CSOMBOR Márton, *Europica varietas*, kiad. KULCSÁR Péter, Bp., Szépirodalmi, 1979, 7-83.

HARGITTAY Emil, *Gloria, fama, literatura: Az uralkodói eszmény a régi magyarországi fejedelmi tükrökben*, Bp., Universitas, 2001, 13-36, 66-70.